

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. čeh. rač. 11.197. Telefon 3112.

Internacionalni učiteljski kongres v Pragi.

Internacionalni učiteljski kongres se je vršil v Pragi od 22. do 28. aprila. Naše udruženje je bilo zastopano na kongresu po petih delegatih ki so imeli po moči naše organizacije tri glasove. Na kongresu je bilo zastopanih 24 učiteljskih udruženj iz 18 evropskih držav. Skupno število članov Internacionalne federacije učiteljskih udruženj znaša 600.000. Najmočnejša je nemška organizacija s 150.000 članov, za njo je angleška s 130.000 člani, nato pa pride francoski učiteljski nacionalni sindikat z 80.000 člani. Organizacije ostalih evropskih držav zastajajo po številu članstva daleč za navedenimi. Najmanjša je organizacija Luksemburg s 450 organiziranimi člani.

Mnogo se sprašuje o pomenu te internacionalne učiteljske federacije in internacionalnih učiteljskih kongresov. Tak skeptični zem je v splošnem dovoljen in razumljiv, pojavlja se povsod pod različnimi razmerami, javlja se tudi med učiteljskim drugim narodom. To je toliko bolj opravičljivo, ker je učiteljska internacionalna federacija za sedaj še vedno samo poskus za izvršitev težke naloge in nič ni prirodnejše in logičnejše nego to, da se v teh trenutkih upravičeno pojavlja pesimizem in skepticizem. In kar je v taki situaciji najtežje, je ravno dejstvo, da se sedaj ne more pokazati še kak dosežen rezultat vsega tega truda. Oni, ki bi v svoji kritiki vztrajali vedno le na pozitivnem in hitrem rezultatu, bodo imeli vedno možnost, nastopiti kritično napram temu poskusu učiteljske internacionalne federacije in bodo našli za to vedno dosti argumentov in tudi somišljenikov.

Nobeno vprašanje pa se ne sme razmotrivati enostransko. Za pravilno in objektivno oceno je vedno koristno pogledati tudi nekoliko z druge strani in pretehtati druge argumente. Pri taki oceni se pa mora priznati, da je organizacija, ki šteje 600.000 članov z internacionalnim karakterjem pojav, ki zasluži, da se mu posveča nekoliko več pozornosti in da morajo, v objektivnih razmerah naše evropske družbe, obstojati resni elementi, ki so iz idealistične misli pred nekaj leti, ustvarili resnično delo, organizacijo, ki se stopnjema uveljavlja v javnosti in življenju in zasluži pažnjo zaradi smotra, ki si ga je zastavila. To je v toliko pomembnejše, ker je po pravilih federacije vsem učiteljskim organizacijam omogočeno sodelovanje za ustvarjanje organizacije, za spremembo njene pojmovanja, ako se hoče, in ker stoji ona napram vsem svojim delom samo kot osnova, katere vsebina se more menjati po mišljenju učiteljstva o tem ali onem vprašanju.

Internacionalni učiteljski kongres pa je sam na sebi zelo važen za šolo in za učiteljstvo. Zanimanje za kongres ni nastalo samo zaradi tega, ker se na njem sodeluje in odloča, marveč tudi zaradi načina dela osebno, ki so v njem angažirane, zaradi posebnosti razumevanja učiteljstva raznih narodov in nazadnje zaradi tega, kar je trenutno novo, nenavadno in drugačno nego pri nas.

Ko se znajde človek v tako pestri družbi, kjer se opaža kontakt med različnimi običaji, jeziki in pojmovanji, kjer se srečajo ljudje, ki so sicer tako oddaljeni ne samo po kilometrih, marveč tudi po načinu življenja, po zgodovini in kulturi, potem občuti prijetno zadovoljstvo, ker se v tej različnosti pojavlja težnja po vzgoji novega človeka, ki bo imel pozitivne lastnosti vseh kultur in ki bo mogel simbolizirati sodobno težnjo po miru in sodelovanju vseh narodov zanj.

Ta novi človek je še povsem pokrit s tradicijami in nacionalnimi težnjami in kdo ve koliko časa bo še mnilo do njegovega vstajenja, vendar je simpatično, da je učiteljstvo raznih narodov ustvarilo organizacijo, ki si je sama postavila to nalogo.

Nekaj skupnega je bilo v vsej tej različnosti, kar je spajalo vse delegate na kongresu kot z nekako nevidno vezjo, in to je bil naš poklic. Ustvarjen je in gotovo tudi internacionaliziran tip učitelja, ki se ga spozna ne oziraje se na to iz katere države prihaja in kateri jezik govori. Iste nadloge in težnje, isti način dela in socialni položaj jih je internacionaliziral že pred vstopom v internacionalno federacijo in to je ona kolektivna osnova, ki nas je zbližala na tem kongresu in ki nam je vzbudila čuvstvo, kakor da smo se vsedli poleg tovariša v delu in načinu življenja, ne oziraje se na to, kake narodnosti je.

Kongresu v Pragi je predsedoval gosp. Wolf, predsednik nemškega Lehrervereina. To je zelo sposoben in resoluten človek, močna osebnost, pravi tipičen predstavnik svoje rase. Zraven njega je sedel Francoz Dumas, človek srednjih let izvanredno jasen in temperamenten v razpravljanju; včasih ga oddalji rasna lastnost oratorstva celo od razprave, ampak nikoli ga ni zapustila taktičnost in pripravljenost za sporazum, ki ga je včasih dovedla tudi do popuščanja. Tretji za predsedniško mizo je bil Anglež Goldston, bivši poslanec delavske stranke na Angleškem, zelo ljubezniv in inteligenten človek, ki je v svoji mentaliteti predstavljal sintezo Wolfa in Dumasa.

V klopih so bile razmeščene razne delegacije, brez kake posebne grupacije. V prvih vrstah se je navadno zadrževal g. Rappel, eden od zelo inteligentnih Nemcev, ki

je tudi urednik njihovega strokovnega glasila »Allgemeine deutsche Lehrerzeitung«; na drugi strani je bilo videti francosko delegacijo z gđ. Cavalier, zelo simpatično kolegino, ki uživa veliko zaupanje francoskega učiteljstva; na drugem kraju, navadno sam je sedel naš balkanski tovariš, poslanec v sobranju in tridesetletni predsednik bolgarskega učiteljskega združenja g. Negencov.

Delo kongresa se je začelo s pedagoškim tednom. Predavanj tega tedna omenjamo na drugem mestu. — (D. »Nar. Prosveta«.)

Anketa o „Našem rodu“.

Na željo uredništva »Našega roda« ter po sklepu seje širjega sosveta v Mariboru 29. aprila 1930, naj se vrši po vseh šolah anketa naročnikov »Našega roda« in »Mladinske Matice« o obeh publikacijah. Zaradi tega se pozivajo vsa šolska upraviteljstva, da izdelajo in izpolnijo razpredelnico po vzorcu, ki ga objavljamo.

Razpredelnico naj izpolnijo in odpošljejo na uredništvo »Našega roda« vsi, brez izjeme, ker je točna in zanesljiva sodba mogoča le, če se izjavijo vsi naročniki.

Da bo manj stroškov in pregled lažji, naj se odpošlje le sumarična razpredelnica za vsa šola, torej ne za vsak razred posebej.

Šola:		Število učencev:		Število naročnikov:	
Kateri trije leposlovni sestavki so najbolj ugajali	Kateri trije leposlovni sestavki so manj ugajali	Kateri trije sestavki realne vsebine so najbolj ugajali	Kateri trije sestavki realne vsebine so najmanj ugajali	Koliko otrok je za dosedanjim plačevanjem naročena Naša. roda in Mlad. Matica po Din 150 na mesec in 1050 ob koncu leta	Koliko otrok je za združitev Naš. roda z Mlad. Matico, tako da bi naročniki za mesečno 2 Din prejeli 8 števil Mlad. roda ter ob koncu leta knjigo Mlad. Matice

Delovanje širjega sosveta UJU — Pov. Ljubljana.

(Poročilo o seji v Mariboru, dne 26. aprila 1930.)

Seje se je udeležilo 25 zastopnikov društva ter 12 članov ožjega sosveta. Opravičilo so poslali: brežiško, belokranjsko in litijsko društvo.

Po konstataciji sklepčnosti se oglasi tov. Gerlanec, da želi prečitati izjavo celjskega društva četudi nepooblaščen in neoficielen zastopnik društva. Poverjenik ga pozove, naj to izjavo poda pozneje, ko pride zadeva celjskega društva v razpravo ali pri slučajnih nastopih. Tovariš Gerlanec vztraja, da poda izjavo takoj. Navzoči glasujejo proti. Tovariš Gerlanec se odstrani.

Poročilo poverjenika.

Tovariš poverjenik pojasni vzrok sklenjanja seje širjega sosveta, poroča o delu v poverjeništvu po objavi zakona o osnovnih šolah, omenja delo za sestavo pravilnika k zakonu in pozivlje navzoče, da vsak prispeva z materalom, predlogi in nasveti, da bo to delo čim popolnejše in naše stališče glede pravilnika čim preciznejše in enotnejše. Omenja sejo glavnega odbora v Beogradu, na kateri naši predlogi glede pravil UJU niso uspeli. Dotakne se avdijske pri gosposodi ministru prosvete, katere vtis nas navdaja z upanjem, da bodo naše letošnje poročnice veselejše.

K sklepu opiše turnejo učiteljskega pevskega zbora po Češkoslovaški, ki je popolnoma uspela in dala jugoslovanskemu učiteljstvu in njega ugledu novo afirmacijo.

Tajnikovo poročilo

omenja razdelitev novomeškega društva v dve društvi: novomeško-trebanjsko s predsednikom Pirnatom in žužembsko s predsednikom Mervarjem. Tako šteje naše poverjeništvu 34 društev, ki so imela dosedaj 104 zborovanja. Opozarja na pravočasno pošiljanje poročil, ki naj se ne pošiljajo le v dnevno časopisje. Poroča o delovanju šolskoupornega odbora glede pravilnika. V merodajnih krogih vlada popolno razumevanje za nadaljevalno šolstvo. Poverjeništvu je predložilo na pristojna mesta spomenico in načrt zakona o tem šolstvu. Javljajo izstop tovariša Pahorja iz konzorcija, Mladinske Matice in odbora pevskega zbora. Govori o turneji pevskega zbora in vabi učiteljstvo na koncert dne 10. maja t. l. v Unionu. Prečita zahvalo pevskega zbora, naslovljeno na vsa društva. Podaja poročilo o »Našem rodu«, ki izhaja povprečno v 40.000 izvodih. Poroča, da je letošnje leto Mladinska Matica padla na približno 15.000 naročnikov. Vključ temu ne bo pasivna in bo obdržala isto število knjig, ki se bodo razposlale v prvi polovici junija. Pisatelja za knjigo za dekleta ni bilo mogoče najti, zato ta knjiga tudi letos ne izide. K sklepu omenja še cestni kuluk, ki je bil v bivši mariborski oblasti povrnjen, in odtegljaje za Nabavljajno zadrugo. Za ukinitev je bila vložena že davno primerna vloga.

Otvorja se debata o tajniškem poročilu. V debati se pojasnjuje zadeva celjskega društva. Na predlog tovariša Schella se o tem

oziru ne sprejme nikak sklep, ker niso Celjani navzoči, pač pa izjavlja poverjenik, da se bo zadeva rešila ugodno, kakor hitro bo poverjeništvu javljeno, kakor sklepi so se glede na to storili na zborovanju celjskega društva. Iznesle so se razne misli glede vsebine »Našega roda« in se bo izdala v tem oziru posebna okrožnica, ki naj omogoči do pokrajinske skupščine objektivno kritiko o tem listu in nam poda smernice za nov letnik. Poudarjala se je potreba združitve »Našega roda« in Mladinske Matice po vzgledu založbe Modre ptice. O stvari bo odločala pokrajinska skupščina. V zadevi povračila odtegljajev za Nabavljajno zadrugo bo odločeval finančno-ekonomski odsek ministrskega sveta. — Tajniško poročilo se sprejme.

Seja glavnega odbora UJU v Beogradu.

O tej seji poroča tovariš Šestan. S predsednikovim poročilom je bil zadovoljen. Dački dom je dogotovljen in bo v par letih izplačan. Dolga je na njem 400.000 Din. S podporo občine in ministrstva prosvete bo tudi to krito.

Dom je važen tudi za nas, ker oddaja prenočišča učiteljstvu po 10 Din za noč. Iz razgovora z načelnikom Osnovne nastave je spoznal, da bo slovenski načrt podlaga za končno stilizacijo pravilnika. Tudi glede uradniškega zakona je vse storjeno. Baje bodo izšle v kratkem določbe uradniškega zakona, ki se tičejo naših materialnih vprašanj. Končno izjavlja, da je bilo naše poverjeništvu med vsemi drugimi prvo na delu in zasluži vse naše zaupanje. Glede na pravila UJU se je sklenilo, da šteje izvršni odbor 10 članov, ki se mu pridajo še poverjeniki za seje vsaka dva meseca.

V debati se pojasnjuje spor, ki je nastal med poverjeništvom in uradniškim odborom »Popotnika«.

Tovariš Dimnik poroča podrobno o seji činovniškega saveza.

Poročilo blagajnika.

Po kratkem poročilu o denarnem stanju poverjeništvu, priporoča tovariš blagajnik točno plačevanje članarine za naprej. Tudi mesečne prijave naj bodo točne.

Na željo tovariša Vranca se razdeli listki z epilogom uredništva »Popotnika«. V sled tega se vname zopet v tej zadevi nova debata. Sprejme se predlog: Urednik »Popotnika« je avtonomen v toliko, v kolikor se tiče smernic, ki jih ima ta list. Dolžnost poverjeništvu pa je, da varuje načela organizacije in čast včlanjenih tovarišev. V sled tega se odobri sklep ožjega sosveta o nadaljnjem urejanju »Popotnika«.

Učiteljska gospodarska poslovalnica.

Poroča referent tovariš Lovše: UGP je pokazala takoj v začetku lep uspeh. Samo na proviziji so dozdaj plačale trdke nad 19.000 Din. Izmed 834 šol je pa naročnikov samo 280. Če bi vsaka šola naročila le za 1500 Din potrebnih, potem bi imeli v blagajni 120.000 Din. Predsedniki naj svoje

članstvo točno informirajo o UGP, ki pošlje na zahtevo tudi predavatelje brezplačno. Vse pristopnice je doslej poslalo edino lošgaško učiteljsko društvo.

V zvezi s tem se sprejme predlog tovariša Šestana: Glavna točka na naši letošnji pokrajinski skupščini naj razpravlja o gospodarski osamosvojitvi učiteljstva.

Letošnja pokrajinska skupščina.

Sklene se, da se bo letošnja pokrajinska skupščina vršila v Novem mestu, in sicer 19. in 20. julija.

Samostojni predloji.

Vsi odseki so izdelali svoje poslovniške, ki pa se bodo obravnavali na pokrajinski skupščini. Iz razloga, da je pokrajinska skupščina pred duri, se odlože zanj tudi predlogi, ki jih je prejelo poverjeništvu.

Udruženje jugoslovanskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 5. maja 1930

Andrej Skulj,
predsednik.

Josip Kobal,
tajnik.

Prosveta in naš materialni položaj.

V razvoju vzgoje razlikujemo v glavnem tri epohe. V starem veku se je smatral nauk o vzgoji in izobraževanju za sestavni del politike. Protagonista te ideje sta bila poleg mnogih drugih Platon in Aristotel. V srednjem veku je bila vzgoja samo privrsek cerkvenih nauk in cerkvene politike. V novem času se pedagogika otresa varuštva cerkvene in državne politike in postaja odvisna od filozofije in psihologije. To dobo smemo imenovati pedagoški idealizem. Njeni protagonisti so bili Fichte, Pestalozzi, Fröbel, Schleiermacher, Herbart in dr. Pedagoški idealizem se je obdržal do pojava Partorpa in Dewa, tedaj pa se je pojavil v vzgoji nov element, namreč sociologija. S tem, da se ozira pri vzgoji in izobraževanju na sociologijo, dobiva pedagogika čedalje bolj karakter avtonomne vede in se danes kot taka v moderni družbi tudi tretira.

Začetniki evolucije vzgojnega in izobraževalnega pomena so predvsem ekonomsko socialni pogoji, vzporedno s temi pa je rastel tudi pomen učiteljskega poklica. Država, cerkev in družba mu skušajo dati čim več svojega specifičnega. Relativno vzeto, je položaj danes tak, da so se ti trije faktorji združili v učiteljskem poklicu. Država zahteva učiteljevo delo, za vzgojo in izobraževanje mladine, v skladu z njenimi interesi, cerkev zahteva zastopanje svojih, a družba, ki je poleg tega heterogena, zahteva zastopanje svojih interesov. Zakonodajalec, ki je reševal problem vzgoje, se je moral ozirati in se je oziral na vse te elemente; ozirajoč se nanje, jih je normal in jih podal učiteljstvu v izvrševanje.

Tudi napram drugim profesijam in drugim kategorijam uradništva niso ostale ravnodušne država, cerkev in družba, toda njih interesiranje za delo teh javnih delavcev od strani države, cerkve in družbe ni bilo niti zdaleka tako veliko, kot je to bil slučaj z učiteljskim poklicem.

Pomiriti pojem države s pojmom verskega prepričanja in družabne pravičnosti — to je učiteljski poklic. Ta poklic, idealno razumevan, a v bistvu je to lep ideal zahteva celega človeka, zahteva bitje, ki žrtvuje za druge tudi zadnji živec in zadnjo minuto. A to je zelo težko... In kolikor primitivnejša je socialna sredina, toliko težji je učiteljski poklic. V kulturnih državah bi bilo danes smešno zahtevati od učitelja, da je istočasno dober vzgojitelj, prvi ekonom in edini iniciator mnogih socialnih in kulturno prosvetnih ustanov — od našega učitelja se vse to zahteva. Od njega se zahteva, da mora biti živa enciklopedija, a ne da obvlada vse to samo teoretično, marveč tudi praktično. — Ali obstajajo ljudje s tako univerzalnimi sposobnostmi? V kaki dovršeno primitivni sredini ni končno niti težko biti povsod prvi, a k sreči takih dovršeno primitivnih sredin pri nas sploh ni, ali pa jih je zelo malo. Nasprotno obstajajo pri nas zelo napredne, dasi jih je morda zelo malo. Tendence družbe je, dvigniti se na višji kulturni nivo; s tem dviganjem se vrši istočasno tudi selekcija sposobnosti — in prišel bo čas, ko ne bodo mogli biti poedinci več enciklopedisti niti v teoriji, še manje pa v praksi.

Ampak, mi jugoslovanski učitelji moramo računati s takim faktom, kakršen je pri nas danes... Zakonodajalec nam je naložil, poleg dolžnosti, ki veljajo splošno za vse učiteljstvo (pouk) tudi specialne dolžnosti, ki niso nič lažje od splošnih in ki so posledica naših socialno-kulturnih razmer, to je izvenšolsko delo. Sprejetje enotnega šolskega zakona je zahtevalo tudi sprejetje novega učnega načrta. Momentano je ta še v projektu.

Posetite koncert pevskega zbora UJU, dne 10. maja v UNIONU!

Dasiravno ne predstavlja projekt nekaj definitivnega, vendar predstavlja gotovo osnovo, ki bo služila za definitivno redakcijo učnega načrta.

Ekonomske razmere učiteljstva so take, da ustvarjajo skrbi; šolanje je zvišano na trinajest let; število službenih let za penzijo je zvišano na tridesetpet; upraviteljske doklade

so ukinjene; ako sta zakonca oba v državni službi, prejema eden samo polovico draginskih doklad — in tako materialno stanje, povečano z ogromnimi dolžnostmi, nas mora dovesti do tega, da o tem problemu resno razmisljamo.

D. M. P.

Delo UJU Poverjeništvu Ljubljana in „Učiteljskega tovariša“ za čimboljši šolski zakon.

(Članki in razprave o šolskem zakonu objavljenih v „Učiteljskem tovarišu“.)

Leta 1918.:

Za slovenske obrtnike in naše obrtno šolstvo. »Učit. Tov.« št. 1., z dne 11. I., str. 2.

O reformi šolstva. J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 1., z dne 11. I., str. 2.

O reformi šolstva. (Nadaljevanje). J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 25. I., str. 2.

O reformi šolstva. (Konec). J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 3., z dne 8. II., str. 2.

Podržavljenje okrajnih šolskih nadzornikov. »Učit. Tov.« št. 5., z dne 8. II., str. 1.

Načrt za preustrojitev našega šolstva. (P. Flere — poročilo na Zveznem deleg. zborovanju 28. XII. 1917.) »Učit. Tov.« št. 6., z dne 22. III., str. 6.

Istrsko učiteljstvo v boju za kruh in podržavljenje okrajnih šolskih nadzornikov. »Učit. Tov.« št. 7., z dne 5. IV., str. 1.

Perspektiva mladih. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 31. V., str. 1.

Načrt o preustrojitvi šolstva. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 31. V., str. 2.

Perspektiva mladih. »Učit. Tov.« št. 13., 14., 15., z dne 14., 28. VI., 12. VII., str. 1.

Reforma učiteljskega. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 12. VII., str. 1.

Vladni načrt o reformi učiteljskega in naše stališče napram njemu — izpreminjevalni predlogi. (P. Flere). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 26. VII., str. 1.

Par odlomkov iz brošure »O šolski reformi«. (Dr. Lončar). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 26. VII., Listek.

Par odlomkov iz brošure »O šolski reformi«. (Dr. Lončar). »Učit. Tov.« št. 17., z dne 9. VIII., Listek.

Načrt o preustrojitvi šolstva. »Učit. Tov.« št. 17., z dne 9. VIII., str. 2.

Reforma šolstva in naše stališče k vladnemu predlogu o reformi učiteljskega. (I. Dimnik). »Učit. Tov.« št. 18., z dne 23. VIII., Priloga.

Lex magistri — Predlog glede zakona o občinskih tajnistvu in šolski kmetiji. »Učit. Tov.« št. 23., z dne 26. X., str. 1.

Spomenica narodni vladi SHS (preureditev šolstva in obče narodne vzgoje — izdela lara okvirnega zak. načrta našega šolstva in obče narodne vzgoje) Zaveza Jug. učit. in Slovaška zveza. »Učit. Tov.« št. 25., z dne 4. XI., str. 1.

Krekov načrt o novi šoli (ustroj in ustanavljanje šol). »Učit. Tov.« št. 26., z dne 15. XI., str. 3.

1919.:

Reforma narodne šole in kmetijski pouk. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 10. I., str. 3.

Enotnost našega šolstva. »Učit. Tov.« št. 4., z dne 24. I., str. 1.

Nov šolski zakon (izdalo uredništvo »Učit. Tov.« — Beseda narodni vladi SHS v Ljubljani — poverjeništvu za uk in bogočastje. »Učit. Tov.« št. 5., z dne 31. I., str. 3.

Ustanovitev meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 7., z dne 14. II., str. 3.

Dajte narodu meščanskih šol (po našem načrtu novega šolskega zakona — narodnih višjih šol). »Učit. Tov.« št. 8., z dne 21. II., str. 2.

II. Načrt novega šolskega zakona. (Izdalo uredništvo »Učit. Tov.«). »Učit. Tov.« št. 9., priloga.

Kmetijski pouk na ljudskih šolah. »Učit. Tov.« št. 9., z dne 28. II.

K načrtu šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 10., z dne 7. III.

O učnih načrtih za meščanske šole kot tip narodne višje šole. »Učit. Tov.« št. 8. in 10., z dne 21. II. in 7. III.

O učnih načrtih za meščanske šole kot tip narodne višje šole. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Školska anketa v Beogradu. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Zakon o telesni vzgoji na Francoskem. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Obris reforme slov. srednjih in meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Okrajni šolski sveti (teza — Načrt novega šolskega zakona). »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

Zgradba slov. šolstva. — Dr. Dragan Šanda. »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

Za izobrazbo učiteljstva. — Spomenica vseučiliški komisiji — teza načrt novega šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 9. IV.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 9. IV.

Misli o načrtu preustrojitve šolstva in narodne vzgoje. (Ljud. Potočnik). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 16. IV., str. 1.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 16., 19. in 19., str. 3.

Gospodarsko in gospodinjstvo šolstvo na Koroškem. (Zdr. Kovač). (teza — ureditev in reorg. šolstva). »Učit. Tov.« št. 17. z dne 23. IV., str. 1.

O preosnovi naše ljudske šole v kmetijskem oziru. (Skulj A. — referat dne 13. IV. na sestanku kulturno-gospodarskega odbora za mokronoško okrožje. (Resolucija: Enotna ureditev šole in nje vzdrževanje; prilagoditi jo težnjam ljudstva; ustanoviti na vsaki šoli obvezno kmetijsko-izobraževalno šolo za šoli odraslo mladino, isto za dečke in deklice; v vsakem sodnem okraju naj se ustanovi kmetijska šola. »Učit. Tov.« št. 17., z dne 23. IV., str. 2.

O pouku in vzgoji gluho-mučen. (Fran Grm). »Učit. Tov.« št. 18., z dne 30. IV., str. 2.

Telesna vzgoja — sport in šola. »Učit. Tov.« št. 19., z dne 7. V.

Predlogi o reformi telesne vzgoje. (Iv. Bajželj v imenu ankete). »Učit. Tov.« št. 21., z dne 21. V.

K načrtu šolskega zakona. (Ženska vzgoja). »Učit. Tov.« št. 24., z dne 11. VI., str. 2.

K šolski reformi. »Učit. Tov.« št. 26., z dne 25. VI.

Debatna o načrtu zakona narodnih šol v Narodnem predstavništvu. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 9. VII.

Nekaj o gospodarskih šolah — teza, pro-dužna šola. »Učit. Tov.« št. 29., z dne 16. VII.

K vprašanju šolskega obiska. »Učit. Tov.« št. 33., z dne 13. VIII.

Srbski načrt zakona o narodnih šolah v kraljestvu SHS (oficijelno besedilo prosvetnega odbora. »Učit. Tov.« št. 34., z dne 20. VIII., str. 1.)

Sedma točka erfurtskega programa. (teza šola posvetna in obvezna). »Učit. Tov.« št. 35., z dne 27. VIII., str. 1.

K novemu šolskemu zakonu (načrt prosvetnega odbora v Beogradu, nesprejemljiv za Slovenijo). »Učit. Tov.« št. 36., z dne 3. IX., str. 1.

Ginjene smo, ker vidimo, kako si misli na nas na svoje sotripnike in si zapustila »Društvu učiteljc« svoj težko prihranjeni denar in imetje.

Položila si nam temelj za dom in na tvojem kamnu hočemo zidati svojo stavbo.

Spomnile se te bomo, kakor smo te poznale, živahno, temperamentno in polno humorja. Kdor te je poznal, te ne pozabi tako hitro.

Nisi imela dosti službenih mest, saj si vztrajala v Radečah, v lepem solnčnem Posavju celih 35 let. S hvaležnostjo se te spominja tamošnja mladina, saj ji ji vcepila toliko lepih nauk za življenje.

Spominjale se te bodo članice in prijateljice raznih ženskih društev, saj si prišla rada med nje — in se nisi bala dolgih voženj k raznim kongresom. Povsod so te rade sprejele, pri vseh si bila priljubljena.

S svojo živahnostjo si kratkočasila vse, saj nikdar nisi bila čemerna.

Po trudopolnem 39letnem službovanju si uživala pokoj le malo let. Ure so ti bile štete, in morala si v večnost k Njemu, ki ti je vdihnil življenje. Počivaj v miru, tovarišica draga!

A. C.

Nova doba za narodno vzgojo. »Učit. Tov.« št. 36., z dne 3. IX., str. 2.

Naše stališče k novemu načrtu zakona o narodnih šolah. (P. Flere — resolucije na zborovanju »Zavezne« delegacije 4. IX. 1919.). V načrtu prosv. odbora se ni oziralo na načrt, ki ga je sestavilo slov. učiteljstvo, zato je načrt nesprejemljiv. »Učit. Tov.« št. 37., z dne 10. IX., str. 1.

I. Načrt zakona o narodnih šolah (izdelan od »Prosv. odbora« v Beogradu) v razpravo v učit. društvih in stavljanje predlogov. »Učit. Tov.« št. 38., z dne 17. IX., priloga.

Stališče »Zaveze« do načrta zakona o narodnih šolah — brez nas se ne sme odločati. »Učit. Tov.« št. 40., z dne 1. X., str. 2. in 3.

Zahteve a) francoskih in b) čeških vzgojiteljev pri reformi šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 44., z dne 31. XII.

1920.:

Načrt šol. zakona za Čehoslovaško republiko — izdela od učit. organizacij. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 14. I., str. 2.

Stališče črnogorskega učiteljstva napram načrtu šol. zakona. (Hude). »Učit. Tov.« št. 4., z dne 28. I., str. 1.

Poročilo odbora o načrtu šol. zakona (na seji uprav. odbora Zaveze). »Učit. Tov.« št. 17., z dne 29. IV., str. 1.

Stališče socialnega učiteljstva v Srbiji k načrtu novega šol. zakona. »Učit. Tov.« št. 18. in 19., z dne 6. V. in 20. V., str. 1.

Krajni šolski sveti (odprava teh). »Učit. Tov.« št. 22., z dne 3. VI., str. 1.

III. Načrt zakona o narodnih šolah za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Na temelju zak. načrta »Prosv. odbora« predelala »Zaveza« jug. učit. v Ljubljani). Pripomba k gornjemu načrtu. — Uvod — načela. »Učit. Tov.« št. 23., z dne 10. VI., priloga.

Resolucija na I. kongresu jug. učit. v Beogradu: Zahteva, da sodeluje učiteljstvo pri osnovnošolski zakonodaji. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 29. VII., str. 2.

Reforma učiteljske izobrazbe. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 29. VII., str. 4.

Ustanavljanje nadaljevalnih tečajev (teza: gospodarsko-nadaljevalne šole — ustanavljanje). »Učit. Tov.« št. 31., z dne 19. VIII., str. 2.

Organizacija kmet. nadaljevalnih tečajev. (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 36., z dne 23. IX., str. 2.

Učni načrt za kmet. nadaljevalne tečaje (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 37., z dne 30. IX., str. 1.

Učni načrt za kmet. nadaljevalne tečaje (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 38., z dne 7. X., str. 2.

(Dalje prihodnjič.)

Splošne vesti.

— Mednarodni učiteljski kongres v Pragi. V dne 22. do 28. aprila se je vršil v Pragi mednarodni učiteljski kongres, ki so se ga udeležili delegati 24 učiteljskih združenj iz 18 držav. Udeležence jugoslovenskega učiteljskega je zastopala ščlanska delegacija pod vodstvom predsednika UJU tov. Petroviča.

— Savez češkoslovaškega učiteljstva je ukrenil vse, da uredi vsem delegatom prijetno in obenem tudi koristno bivanje v Pragi. Kongres so pozdravili češkoslovaški prosvetni minister dr. Derer, praški župan dr. Baksa in generalni tajnik Internacionalne federacije učiteljskih združenj. — Prvi dan kongresa se je razpravljalo o temah: »Češka reformacija in njene pacifistične ideje« in »Internacionalni značaj pedagoškega dela J. A. Komenskoga.« Obe temi sta bili izčrpnj in nad vse zanimivi. — V nadaljnjih dneh se je razpravljalo še o slednjih temah: »Laiška šola na Češkoslovaškem« in »Obvezna pošolska vzgoja«. Predvajal se je tudi češkoslovaški šolski film »Iz delavnice človeštva«. — Odrejen je bil tudi čas za ogledovanje vseh prosvetnih in socialnih ustanov mesta Prage.

— Dne 25. aprila je sprejel predstavniki učiteljskega g. predsednik Masaryk, ki se je zelo zanimal za delo kongresa in se pustil informirati o vsem. Ob slovesu je delegatom še rekel: Delajte, ker vaša moč je v vzgoji mladine. — Dne 26. aprila dopoldne se je vršil kongres Internacionalne federacije učiteljskih združenj a popoldne so bili delegati sprejeti pri prosvetnem ministru g. dr. Dererju. — 27. aprila pa so se odpeljali vsi delegati v Karlove Vare, kjer so bili gosti združenja nemških učiteljev na Češkoslovaškem.

— Učiteljstvu, ki poseti koncert. V soboto 10. t. m. se bo vršil v Unionu koncert pevskega zbora UJU. Ker je pričakovati precejšnjega obiska ravno od strani učiteljskega, se sestanemo po koncertu v prostorih restavracije Union.

— Učiteljski dom v Ljubljani se najiskreneje zahvaljuje tovarišem in tovarišicam z Vrhnice in okolice, ki so priredili 27. aprila 1930. na Vrhniki dramo v 3. dejanjih »Duše« in čisti dobicek 900 Din poslali domu. Da bi le naši mnogo posne-movalcevi! — Jos. Kobal, blagajnik.

— Razstava UJU v Beogradu. Na mnogo vprašanja naših članov odgovarjamo, naj se ravna glede razstave in pošiljanja predmetov zanj po navodilih, ki jih je izdala prosvetna oblast. Opozorjamo jih ponovno na uvodni članek v zadnji številki »Učit. Tovariša«, kjer najdejo vse potrebno.

— Praktični učiteljski (usposobljenostni) izpiti se prične na državnem moškem učiteljskem v Mariboru v ponedeljek dne 16. junija ob 8. uri zjutraj. Le popolnoma pravilno opremljene prošnje naj priso po roke komisije uradnim potom vsaj do 5. junija. Posebna vabila k izpitu se ne bodo razpošiljala. Vse drugo bo razvidno od 8. junija dalje raz črne

deske v vestibulu državnega moškega učiteljskega ljišča.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 16. junija 1930. ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pristup k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravočasno sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do 31. maja v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščten, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. Izpraševalna komisija za osnovne šole v Ljubljani.

— Seja širjega odbora Pedagoške centrale v Mariboru se bo vršila 17. t. m. na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 14.30. Na dnevnem redu je predavanje oblastnega šolskega nadzornika v pok. g. Senkoviča: »Poizkus združitve glavnih ciljev nove šole« in delovni program za prihodnje leto. Člane širjega odbora (društva do 50 pri Pedagoški centrali včlanjenih članov imajo po enega odbornika, 50 do 100 članov po dva, nad 100 članov po tri) vabimo k polnoštevilni udeležbi. Z ozirom na važno predavanje vabimo tudi vse drugo članstvo Pedagoške centrale.

Odbor.

— Bolgarska učiteljska predzobrazba. Ko dovrši učenec progimnazijo vstopi v prvi razred pedagoške gimnazije (po naše učiteljske), ki traja 5 let. Prva tri leta je učni program te gimnazije isti, kot na ostalih gimnazijah (realnih in humanističnih) in na realki. Zato lahko vstopijo učenci tudi v 4. razred pedagoške gimnazije, ko dovršijo tri razrede realke ali katerekoli gimnazije, ker se šole v zadnjih dveh letih vrši čisto strokoven pouk. Ves pouk od ljudske šole do učiteljske mature traja 12 let. Absolvent ped. gimnazije postane le prvonačalni učitelj (poučuje le prva štiri šolska leta). Že par let nimajo po dveh letih prakse uvedenega državnega izpita. A prosvetno ministrstvo ga namerava vpeljati nanovo. — Takoj, ko kdo dovrši pedagoško ali kako drugo gimnazijo, lahko vstopi v dvoletni pedagoški kurs (pedagoško šolo). Absolventi te šole so učitelji na progimnazijah ali šoli (po naše: višji narodni šoli). Tudi ti sedaj nimajo predpisanega državnega izpita. Polagati ga morajo le g mnazijski učitelji (profesorji). — Splošno so bolgarski učitelji sila ukaželjni in porabijo vsako priliko za izpolnitev strokovne izobrazbe. Pri temu jih podpira tudi prosvetno ministrstvo, ki prireja vsakoletne obvezne dvomesečne pedagoške tečaje da se učitelji izpopolnijo v posameznih učnih strokah. Iz tega vidimo, da strokovna izobrazba bolgarskih učiteljev prav nič ne zaostaja za našo. Skoraj bi trdil, da gredo z duhom časa hitreje kakor mi.

—zič.

— Zadnji opomin članstvu učiteljskega društva za kočevski okraj! Proti zamudnikom, ki do konca maja ne poravnajo svojih obveznosti napram društvu, se bo sodnijsko postopalo. To naj velja kot zadnji opomin zlasti stariim zamudnikom. — Blagajničarka.

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

Pokret učiteljic.

Vsem tovarišicam!

Na zadnjem zborovanju društva učiteljic so tovarišice spoznale na podlagi mnogih dejstev in primerov, da nam je to društvo za enkrat še nujno potrebno poleg skupne stanovske organizacije UJU. Da se bo pa društvo moglo dvigniti v pravo delavno združnico, je potrebno sodelovanje vseh učiteljic.

A k temu je treba predvsem da pristopijo vse tovarišice v društvo vse tovarišice. Obenem se na poverjenice svojega sreza, ki jim je odbor poslal posebno okrožnico z nekaterimi navodili v to svrhu, ali pa direktno na društveni odbor, dokler delovanje poverjenic še ni zadostno organizirano.

Odbor, ki se je pojačil z mnogimi delavoljnimi tovarišicami, ima najboljšo voljo, da realizira delovni program, da stori po možnosti vse za podvig društva. A ves napor odbora bo ostal brezuspešen, društvo mrtvo, če ne bodo naše tovarišice z dežele stopile v živ kontakt z nami, nam pomagale v našem delu nam svetovale ter nas opozarjale na vse, kar se jim zdi potrebno, da ukrenemo, bodisi z ozirom na naš prosvetni ali stanovski delokrog. Zato apeliramo na tovarišico in žensko solidarnost in vas ponovno vabimo, da pristopite k društvu čim prej, da bomo imele točen pregled o našem članstvu.

Za slučaj, da je katera od tovarišic v zadnjem poročilu prezrla seznam naših poverjenic, jih navajamo ponovno: Za srez Črnomelj: Mimi Korenova, Drašič pri Metliki; za srez Kamnik: Marija Rupnik, Kamnik; za srez Kočevje: Slava Zupanec, Ribnica; za srez Kranj: Karolina Zupančič, Krize pri Trzinu; za srez Krško: Slava Vidmar, Leskovec pri Vidmu; za srez Laško: Marija Omerza, Trbovlje; za srez Ljubljanska okolica, vzhodni del: Obersnu Petra, Vrhnika; zahodni del: Mara Jarc, Hršica; za srez Logatec: Dolenc Marija, Planina pri Rakeku; za srez Novo mesto: Sušnik Milena, Novo mesto in Tavčeljska Saša, Hinja; za srez Radovljica: Milena Bratina, Radovljica.

Ponovno tudi sporočamo, da je vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer nekaj društevskih odbornice na razpolago tovarišicam, ki žele kakih informacij ali razgovora, in sicer v I. nadstropju Učiteljske tiskarne, sprednje poslopje (čitalnica).

A. V.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

En gros. En detail.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

LISTEK.

† Tovarišici Kolnikovi.

Odpri ta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena pratka.

Fr. Prešeren, Sonetje.

Marsikdo iz naših krogov se poslavlja — naše vrste se redčijo...

Večinoma tiho in neopaženo odideja tja, odkoder ni več vrnitve, kjer ni več trpljenja.

In tako si nas zapustila še ti, draga tovarišica. Poklicali so te tja nenadoma, da se nisi utegnila posloviti od nas. Nikdo ti ni stisnil roke v slovo. — Zagrebi so te, veliko in močno, kakor si bila in skoraj ne moremo verjeti, da spiš ti tam zunaj mesta pod to malo gomilo.

In vendar nas nisi zapustila popolnoma, saj duh tvoj bo živel med nami — in vedno se te bomo spominjali.

Vse, ki smo te poznale, vemo, da si bila dobra, predobra tovarišica. Najbolj pa smo spoznale tvojo blago dušo šele tedaj, ko smo po tvojem odhodu zvedele za tvoj oporoko.

Dasiravno ne predstavlja projekt nekaj definitivnega, vendar predstavlja gotovo osnovo, ki bo služila za definitivno redakcijo učnega načrta.

Ekonomske razmere učiteljstva so take, da ustvarjajo skrbi; šolanje je zvišano na trinajest let; število službenih let za penzijo je zvišano na tridesetpet; upraviteljske doklade

so ukinjene; ako sta zakonca oba v državni službi, prejema eden samo polovico draginskih doklad — in tako materialno stanje, povečano z ogromnimi dolžnostmi, nas mora dovesti do tega, da o tem problemu resno razmisljamo.

D. M. P.

Delo UJU Poverjeništvu Ljubljana in „Učiteljskega tovariša“ za čimboljši šolski zakon.

(Članki in razprave o šolskem zakonu objavljenih v „Učiteljskem tovarišu“.)

Leta 1918.:

Za slovenske obrtnike in naše obrtno šolstvo. »Učit. Tov.« št. 1., z dne 11. I., str. 2.

O reformi šolstva. J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 1., z dne 11. I., str. 2.

O reformi šolstva. (Nadaljevanje). J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 25. I., str. 2.

O reformi šolstva. (Konec). J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 3., z dne 8. II., str. 2.

Podržavljenje okrajnih šolskih nadzornikov. »Učit. Tov.« št. 5., z dne 8. II., str. 1.

Načrt za preustrojitev našega šolstva. (P. Flere — poročilo na Zveznem deleg. zborovanju 28. XII. 1917.) »Učit. Tov.« št. 6., z dne 22. III., str. 6.

Istrsko učiteljstvo v boju za kruh in podržavljenje okrajnih šolskih nadzornikov. »Učit. Tov.« št. 7., z dne 5. IV., str. 1.

Perspektiva mladih. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 31. V., str. 1.

Načrt o preustrojitvi šolstva. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 31. V., str. 2.

Perspektiva mladih. »Učit. Tov.« št. 13., 14., 15., z dne 14., 28. VI., 12. VII., str. 1.

Reforma učiteljskega. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 12. VII., str. 1.

Vladni načrt o reformi učiteljskega in naše stališče napram njemu — izpreminjevalni predlogi. (P. Flere). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 26. VII., priloga.

Par odlomkov iz brošure »O šolski reformi«. (Dr. Lončar). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 26. VII., Listek.

Par odlomkov iz brošure »O šolski reformi«. (Dr. Lončar). »Učit. Tov.« št. 17., z dne 9. VIII., Listek.

Načrt o preustrojitvi šolstva. »Učit. Tov.« št. 17., z dne 9. VIII., str. 2.

Reforma šolstva in naše stališče k vladnemu predlogu o reformi učiteljskega. (I. Dimnik). »Učit. Tov.« št. 18., z dne 23. VIII., Priloga.

Lex magistri — Predlog glede zakona o občinskih tajništvu in šolski kmetiji. »Učit. Tov.« št. 23., z dne 26. X., str. 1.

Spomenica narodni vladi SHS (preureditev šolstva in obče narodne vzgoje — izdela lara okvirnega zak. načrta našega šolstva in obče narodne vzgoje) Zaveza Jug. učit. in Slovaška zveza. »Učit. Tov.« št. 25., z dne 4. XI., str. 1.

Krekov načrt o novi šoli (ustroj in ustanavljanje šol). »Učit. Tov.« št. 26., z dne 15. XI., str. 3.

1919.:

Reforma narodne šole in kmetijski pouk. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 10. I., str. 3.

Enotnost našega šolstva. »Učit. Tov.« št. 4., z dne 24. I., str. 1.

Nov šolski zakon (izdalo uredništvo »Učit. Tov.« — Beseda narodni vladi SHS v Ljubljani — poverjeništvu za uk in bogočastje. »Učit. Tov.« št. 5., z dne 31. I., str. 3.

Ustanovitev meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 7., z dne 14. II., str. 3.

Dajte narodu meščanskih šol (po našem načrtu novega šolskega zakona — narodnih višjih šol). »Učit. Tov.« št. 8., z dne 21. II., str. 2.

II. Načrt novega šolskega zakona. (Izdalo uredništvo »Učit. Tov.«). »Učit. Tov.« št. 9., priloga.

Kmetijski pouk na ljudskih šolah. »Učit. Tov.« št. 9., z dne 28. II.

K načrtu šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 10., z dne 7. III.

O učnih načrtih za meščanske šole kot tip narodne višje šole. »Učit. Tov.« št. 8. in 10., z dne 21. II. in 7. III.

O učnih načrtih za meščanske šole kot tip narodne višje šole. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Školska anketa v Beogradu. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Zakon o telesni vzgoji na Francoskem. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Obris reforme slov. srednjih in meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Okrajni šolski sveti (teza — Načrt novega šolskega zakona). »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

Zgradba slov. šolstva. — Dr. Dragan Šanda. »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

Za izobrazbo učiteljstva. — Spomenica vseučiliški komisiji — teza načrt novega šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 9. IV.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 9. IV.

Misli o načrtu preustrojitve šolstva in narodne vzgoje. (Ljud. Potočnik). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 16. IV., str. 1.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 16., 19. in 19., str. 3.

Gospodarsko in gospodinjstvo šolstva na Koroškem. (Zdr. Kovač). (teza — ureditev in reorg. šolstva). »Učit. Tov.« št. 17. z dne 23. IV., str. 1.

O preosnovi naše ljudske šole v kmetijskem oziru. (Skulj A. — referat dne 13. IV. na sestanku kulturno-gospodarskega odbora za mokronoško okrožje. (Resolucija: Enotna ureditev šole in nje vzdrževanje; prilagoditi jo težnjam ljudstva; ustanoviti na vsaki šoli obvezno kmetijsko-izobraževalno šolo za šoli odraslo mladino, isto za dečke in deklice; v vsakem sodnem okraju naj se ustanovi kmetijska šola. »Učit. Tov.« št. 17., z dne 23. IV., str. 2.

O pouku in vzgoji gluhohecev. (Fran Grm). »Učit. Tov.« št. 18., z dne 30. IV., str. 2.

Telesna vzgoja — sport in šola. »Učit. Tov.« št. 19., z dne 7. V.

Predlogi o reformi telesne vzgoje. (Iv. Bajželj v imenu ankete). »Učit. Tov.« št. 21., z dne 21. V.

K načrtu šolskega zakona. (Ženska vzgoja). »Učit. Tov.« št. 24., z dne 11. VI., str. 2.

K šolski reformi. »Učit. Tov.« št. 26., z dne 25. VI.

Debata o načrtu zakona narodnih šol v Narodnem predstavništvu. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 9. VII.

Nekaj o gospodarskih šolah — teza, prozdužna šola. »Učit. Tov.« št. 29., z dne 16. VII.

K vprašanju šolskega obiska. »Učit. Tov.« št. 33., z dne 13. VIII.

Srbski načrt zakona o narodnih šolah v kraljestvu SHS (oficijelno besedilo prosvetnega odbora. »Učit. Tov.« št. 34., z dne 20. VIII., str. 1.)

Sedma točka erfurtskega programa. (teza šola posvetna in obvezna). »Učit. Tov.« št. 35., z dne 27. VIII., str. 1.

K novemu šolskemu zakonu (načrt prosvetnega odbora v Beogradu, nesprejemljiv za Slovenijo). »Učit. Tov.« št. 36., z dne 3. IX., str. 1.

Ginjene smo, ker vidimo, kako si misli na nas na svoje sotripnike in si zapustila »Društvu učiteljc« svoj težko prihranjeni denar in imetje.

Položila si nam temelj za dom in na tvojem kamnu hočemo zidati svojo stavbo.

Spomnile se te bomo, kakor smo te poznale, živahno, temperamentno in polno humorja. Kdor te je poznal, te ne pozabi tako hitro.

Nisi imela dosti službenih mest, saj si vztrajala v Radečah, v lepem solnčnem Posavju celih 35 let. S hvaležnostjo se te spominja tamošnja mladina, saj ji ji vcepila toliko lepih nauk za življenje.

Spominjale se te bodo članice in prijateljice raznih ženskih društev, saj si prišla rada med nje — in se nisi bala dolgih voženj k raznim kongresom. Povsod so te rade sprejele, pri vseh si bila priljubljena.

S svojo živahnostjo si kratkočasila vse, saj nikdar nisi bila čemerna.

Po trudopolnem 39letnem službovanju si uživala pokoj le malo let. Ure so ti bile štete, in morala si v večnost k Njemu, ki ti je vdihnil življenje. Počivaj v miru, tovarišica draga!

A. C.

Nova doba za narodno vzgojo. »Učit. Tov.« št. 36., z dne 3. IX., str. 2.

Naše stališče k novemu načrtu zakona o narodnih šolah. (P. Flere — resolucije na zgodov. zborovanju »Zavezne« delegacije 4. IX. 1919.). V načrtu prosv. odbora se ni oziralo na načrt, ki ga je sestavilo slov. učiteljstvo, zato je načrt nesprejemljiv. »Učit. Tov.« št. 37., z dne 10. IX., str. 1.

I. Načrt zakona o narodnih šolah (izdelan od »Prosv. odbora« v Beogradu) v razpravo v učit. društvih in stavljanje predlogov. »Učit. Tov.« št. 38., z dne 17. IX., priloga.

Stališče »Zaveze« do načrta zakona o narodnih šolah — brez nas se ne sme odločati. »Učit. Tov.« št. 40., z dne 1. X., str. 2. in 3.

Zahteve a) francoskih in b) čeških vzgojiteljev pri reformi šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 44., z dne 31. XII.

1920.:

Načrt šol. zakona za Čehoslovaško republiko — izdela od učit. organizacij. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 14. I., str. 2.

Stališče črnogorskega učiteljstva napram načrtu šol. zakona. (Hude). »Učit. Tov.« št. 4., z dne 28. I., str. 1.

Poročilo odbora o načrtu šol. zakona (na seji uprav. odbora Zaveze). »Učit. Tov.« št. 17., z dne 29. IV., str. 1.

Stališče socialnega učiteljstva v Srbiji k načrtu novega šol. zakona. »Učit. Tov.« št. 18. in 19., z dne 6. V. in 20. V., str. 1.

Krajni šolski sveti (odprava teh). »Učit. Tov.« št. 22., z dne 3. VI., str. 1.

III. Načrt zakona o narodnih šolah za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Na temelju zak. načrta »Prosv. odbora« predelala »Zaveza« jug. učit. v Ljubljani). Pripomba k gornjemu načrtu. — Uvod — načela. »Učit. Tov.« št. 23., z dne 10. VI., priloga.

Resolucija na I. kongresu jug. učit. v Beogradu: Zahteva, da sodeluje učiteljstvo pri osnovnošolski zakonodaji. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 29. VII., str. 2.

Reforma učiteljske izobrazbe. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 29. VII., str. 4.

Ustanavljanje nadaljevalnih tečajev (teza: gospodarsko-nadaljevalne šole — ustanavljanje). »Učit. Tov.« št. 31., z dne 19. VIII., str. 2.

Organizacija kmet. nadaljevalnih tečajev. (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 36., z dne 23. IX., str. 2.

Učni načrt za kmet. nadaljevalne tečaje (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 37., z dne 30. IX., str. 1.

Učni načrt za kmet. nadaljevalne tečaje (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 38., z dne 7. X., str. 2.

(Dalje prihodnjič.)

Splošne vesti.

— Mednarodni učiteljski kongres v Pragi. V dne 22. do 28. aprila se je vršil v Pragi mednarodni učiteljski kongres, ki so se ga udeležili delegati 24 učiteljskih združenj iz 18 držav. Udeležence jugoslovenskega učiteljskega zastopala ščlanska delegacija pod vodstvom predsednika UJU tov. Petroviča.

— Savez češkoslovaškega učiteljstva je ukrenil vse, da uredi vsem delegatom prijetno in obenem tudi koristno bivanje v Pragi. Kongres so pozdravili češkoslovaški prosvetni minister dr. Derer, praški župan dr. Baksa in generalni tajnik Internacionalne federacije učiteljskih združenj. — Prvi dan kongresa se je razpravljalo o temah: »Češka reformacija in njene pacifistične ideje« in »Internacionalni značaj pedagoškega dela J. A. Komenskoga.« Obe temi sta bili izčrpnj in nad vse zanimivi. — V nadaljnjih dneh se je razpravljalo še o slednjih temah: »Laiška šola na Češkoslovaškem« in »Obvezna pošolska vzgoja«. Predvajal se je tudi češkoslovaški šolski film »Iz delavnice človeštva«. — Odrejen je bil tudi čas za ogledovanje vseh prosvetnih in socialnih ustanov mesta Prage.

— Dne 25. aprila je sprejel predstavniki učiteljskega g. predsednik Masaryk, ki se je zelo zanimal za delo kongresa in se pustil informirati o vsem. Ob slovesu je delegatom še rekel: Delajte, ker vaša moč je v vzgoji mladine. — Dne 26. aprila dopoldne se je vršil kongres Internacionalne federacije učiteljskih združenj a popoldne so bili delegati sprejeti pri prosvetnem ministru g. dr. Dererju. — 27. aprila pa so se odpeljali vsi delegati v Karlove Vare, kjer so bili gosti združenja nemških učiteljev na Češkoslovaškem.

— Učiteljstvu, ki poseti koncert. V soboto 10. t. m. se bo vršil v Unionu koncert pevskega zbora UJU. Ker je pričakovati precejšnjega obiska ravno od strani učiteljstva, se sestanemo po koncertu v prostorih restavracije Union.

— Učiteljski dom v Ljubljani se najiskreneje zahvaljuje tovarišem in tovarišicam z Vrhnice in okolice, ki so priredili 27. aprila 1930. na Vrhniki dramo v 3. dejanjih »Duše« in čisti dobicek 900 Din poslali domu. Da bi le naši mnogo posne-movalcevi! — Jos. Kobal, blagajnik.

— Razstava UJU v Beogradu. Na mnogo vprašanja naših članov odgovarjamo, naj se ravnaajo glede razstave in pošiljanja predmetov zanj po navodilih, ki jih je izdala prosvetna oblast. Opozorjamo jih ponovno na uvodni članek v zadnji številki »Učit. Tovariša«, kjer najdejo vse potrebno.

— Praktični učiteljski (usposobljenostni) izpiti se prične na državnem moškem učiteljskem v Mariboru v ponedeljek dne 16. junija ob 8. uri zjutraj. Le popolnoma pravilno opremljene prošnje naj priso po roke komisije uradnim potom vsaj do 5. junija. Posebna vabila k izpitu se ne bodo razpošiljala. Vse drugo bo razvidno od 8. junija dalje raz črne

deske v vestibulu državnega moškega učiteljskega ljišča.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 16. junija 1930. ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pristup k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravočasno sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do 31. maja v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščten, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. Izpraševalna komisija za osnovne šole v Ljubljani.

— Seja širjega odbora Pedagoške centrale v Mariboru se bo vršila 17. t. m. na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 14.30. Na dnevnem redu je predavanje oblastnega šolskega nadzornika v pok. g. Senkoviča: »Poizkus združitve glavnih ciljev nove šole« in delovni program za prihodnje leto. Člane širjega odbora (društva do 50 pri Pedagoški centrali včlanjenih članov imajo po enega odbornika, 50 do 100 članov po dva, nad 100 članov po tri) vabimo k polnoštevilni udeležbi. Z ozirom na važno predavanje vabimo tudi vse drugo članstvo Pedagoške centrale.

Odbor.

— Bolgarska učiteljska predzobrazba. Ko dovrši učenec progimnazijo vstopi v prvi razred pedagoške gimnazije (po naše učiteljske), ki traja 5 let. Prva tri leta je učni program te gimnazije isti, kot na ostalih gimnazijah (realnih in humanističnih) in na realki. Zato lahko vstopijo učenci tudi v 4. razred pedagoške gimnazije, ko dovršijo tri razrede realke ali katerekoli gimnazije, ker se šole v zadnjih dveh letih vrši čisto strokoven pouk. Ves pouk od ljudske šole do učiteljske mature traja 12 let. Absolvent ped. gimnazije postane le prvonačalni učitelj (poučuje le prva štiri šolska leta). Že par let nimajo po dveh letih prakse uvedenega državnega izpita. A prosvetno ministrstvo ga namerava vpeljati nanovo. — Takoj, ko kdo dovrši pedagoško ali kako drugo gimnazijo, lahko vstopi v dvoletni pedagoški kurs (pedagoško šolo). Absolventi te šole so učitelji na progimnazijah ali šoli (po naše: višji narodni šoli). Tudi ti sedaj nimajo predpisanega državnega izpita. Polagati ga morajo le g mnazijski učitelji (profesorji). — Splošno so bolgarski učitelji sila ukaželjni in porabijo vsako priliko za izpolnitev strokovne izobrazbe. Pri temu jih podpira tudi prosvetno ministrstvo, ki prireja vsakoletne obvezne dvomesečne pedagoške tečaje da se učitelji izpopolnijo v posameznih učnih strokah. Iz tega vidimo, da strokovna izobrazba bolgarskih učiteljev prav nič ne zaostaja za našo. Skoraj bi trdil, da gredo z duhom časa hitreje kakor mi.

—zič.

— Zadnji opomin članstvu učiteljskega društva za kočevski okraj! Proti zamudnikom, ki do konca maja ne poravnajo svojih obveznosti napram društvu, se bo sodnijsko postopalo. To naj velja kot zadnji opomin zlasti stariim zamudnikom. — Blagajničarka.

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

Pokret učiteljic.

Vsem tovarišicam!

Na zadnjem zborovanju društva učiteljic so tovarišice spoznale na podlagi mnogih dejstev in primerov, da nam je to društvo za enkrat še nujno potrebno poleg skupne stanovske organizacije UJU. Da se bo pa društvo moglo dvigniti v pravo delavno združnico, je potrebno sodelovanje vseh učiteljic. A k temu je treba predvsem da pristopijo vse tovarišice v društvo vse tovarišice. Obrnite se na poverjenice svojega sreza, ki jim je odbor poslal posebno okrožnico z nekaterimi navodili v to svrhu, ali pa direktno na društveni odbor, dokler delovanje poverjenic še ni zadostno organizirano.

Odbor, ki se je pojačil z mnogimi delavoljnimi tovarišicami, ima najboljšo voljo, da realizira delovni program, da stori po možnosti vse za podvig društva. A ves napor odbora bo ostal brezuspešen, društvo mrtvo, če ne bodo naše tovarišice z dežele stopile v živ kontakt z nami, nam pomagale v našem delu nam svetovale ter nas opozarjale na vse, kar se jim zdi potrebno, da ukrenemo, bodisi z ozirom na naš prosvetni ali stanovski delokrog. Zato apeliramo na tovarišico in žensko solidarnost in vas ponovno vabimo, da pristopite k društvu čim preje, da bomo imele točen pregled o našem članstvu.

Za slučaj, da je katera od tovarišic v zadnjem poročilu prezrla seznam naših poverjenic, jih navajamo ponovno: Za srez Črnomelj: Mimi Korenova, Drašič pri Metliki; za srez Kamnik: Marija Rupnik, Kamnik; za srez Kočevje: Slava Zupanec, Ribnica; za srez Kranj: Karolina Zupanič, Krize pri Trzinu; za srez Krško: Slava Vidmar, Leskovec pri Vidmu; za srez Laško: Marija Omerza, Trbovlje; za srez Ljubljanska okolica, vzhodni del: Obersnu Petra, Vrhnika; zahodni del: Mara Jarc, Hršica; za srez Logatec: Dolenc Marija, Planina pri Rakeku; za srez Novo mesto: Sušnik Milena, Novo mesto in Tavčelj Saša, Hinja; za srez Radovljica: Milena Bratina, Radovljica.

Ponovno tudi sporočamo, da je vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer nekaj društvskih odbornice na razpolago tovarišicam, ki žele kakih informacij ali razgovora, in sicer v I. nadstropju Učiteljske tiskarne, sprednje poslopje (čitalnica).

A. V.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

En gros. En detail.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

LISTEK.

† Tovarišici Kolnikovi.

Odpri ta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena pratka.

Fr. Prešeren, Sonetje.

Marsikdo iz naših krogov se poslavlja — naše vrste se redčijo...

Večinoma tiho in neopaženo odideja tja, odkoder ni več vrnitve, kjer ni več trpljenja.

In tako si nas zapustila še ti, draga tovarišica. Poklicali so te tja nenadoma, da se nisi utegnila posloviti od nas. Nikdo ti ni stisnil roke v slovo. — Zagrebi so te, veliko in močno, kakor si bila in skoraj ne moremo verjeti, da spiš ti tam zunaj mesta pod to malo gomilo.

In vendar nas nisi zapustila popolnoma, saj duh tvoj bo živel med nami — in vedno se te bomo spominjali.

Vse, ki smo te poznale, vemo, da si bila dobra, predobra tovarišica. Najbolj pa smo spoznale tvojo blago dušo šele tedaj, ko smo po tvojem odhodu zvedele za tvoj oporoko.